

Rijke leersituaties met eierdozen

U heeft ongetwijfeld weleens eierdozen gebruikt in de klas. Als kosteloos of toevallig voorradig materiaal worden ze vaak gebruikt om mee te knutselen. Hoewel dit artikel eenvoudig gevuld zou kunnen worden met allerlei knutselideeën, gaat het dit keer juist niet over knutselen. We gaan rijke leersituaties creëren, waarbij eierdozen een rol spelen.

Bianca Oldenbeuving

Aanbod

Eierdozen zijn er in verschillende maten; er zijn dozen waar zes of tien eieren in passen, er zijn dozen van karton, maar ook van pyrex of plastic. Er zijn zelfs houders zonder deksel, waar soms wel dertig eieren in passen.

Vraag aan ouders, winkels, leveranciers en kippenboeren of ze willen helpen met het verzamelen van eierdozen. Als u eenmaal inzit welke leuke activiteiten er mogelijk zijn, heeft u er een heleboel nodig!

Themastart

Maak van een klein eierdoosje een schatkistje. Versier het met gouden en zilveren figuren en nepedelstenen. Bij aanvang van een nieuw thema stopt u er kleine schatten in. In elk vakje komt iets te zitten dat met het thema te maken heeft; een figuurtje, een plastic dier, een letter. Zo hebben de kinderen zes aanwijzingen om te kunnen raden waar het thema over gaat. Bij het thema herfst zou u bijvoorbeeld kunnen denken aan een eikel, een blaadje, een eekhoorntje en de letters b-o-s. De kinderen weten met z'n allen vast wel welke letters het zijn, maar weten ze ook welk woord ze vormen? Voor de kinderen in groep 3 kunt u kiezen voor de letters die de kinderen tijdens het thema gaan leren.

Taal

Beginklank

Een leuke activiteit om beginklanken te oefenen: leg of schrijf in elk vakje van een eierdoos een letter. Het moeten letters zijn die het kind beheerst. Vraag het kind nu om bij elke letter een voorwerp in de klas te zoeken dat met die klank begint. Bijkomende lastigheid is dat het kleine voorwerpen moeten zijn, anders passen ze niet in de eierdoos! Bij de p kan een grote pop dus niet, maar een klein potlood misschien wel. Bij de s past een schaar(tje), maar geen stoel, enzovoort. Laat het kind de voorwerpen uit de gevulde eierdoos presenteren aan de rest van de klas. Kunnen de kinderen raden welke letter in het vakje staat?

Letterspel

Als er kinderen in groep 3 zijn die moeite hebben met het automatiseren van de letters, is oefenen belangrijk. Schrijf in de vakjes van de eierdoos die letters waarmee de kinderen nog moeite hebben. Leg een klein voorwerp, bijvoorbeeld een steentje, in de eierdoos. Doe de doos dicht en schud hem een paar keer heen en weer. Laat het kind de doos openmaken en de letter lezen waar het steentje op ligt. Het kind mag met de letter ook een woord bedenken. Dan is het volgende kind aan de beurt.

De doos

In groep 3 leren de kinderen het woordje 'de' lezen. Het juiste gebruik van lidwoorden blijft voor sommige kinderen lastig, zeker voor kinderen die Nederlands als tweede taal spreken. Maak daarom een de-doos (ook leuk voor groep 1-2!). Versier een eierdoos en plak op de bovenkant een kaartje met 'de doos' erop. Bespreek met de kinderen dat in de doos alleen voorwerpen mogen waar je 'de' voor kunt zetten. De gum mag er dus wel in, maar het potlood niet. Laat de kinderen voorwerpjes zoeken en die in de doos stoppen. Of maak kaartjes met verschillende afbeeldingen of woorden, en laat de kinderen nadenken of die wel of niet in de doos mogen.

Rekenen

Vijfstructuur

Een eierdoos voor tien eieren is prachtig om te gebruiken bij het aanleren van de vijfstructuur. Geef de kinderen een bak met telmaterialen (kan van alles zijn: teldoppen, knopen, eikels, gummetjes, kralen of steentjes) en een set getalkaarten tot en met 10. Laat ze bij elke kaart het juiste aantal telmaterialen in de eierdoos doen, één voorwerp per vakje. Het getal 6 wordt dus gemaakt door een volle rij van vijf en nog één in de tweede rij. Leer de kinderen altijd eerst de bovenste rij vol te maken, en te werken van links naar rechts. In tweetallen kunnen de kinderen dit ook andersom doen: het ene kind vult de doos met bijvoorbeeld zeven voorwerpen, het andere kind zoekt het juiste getalkaartje erbij.

Tellen en getallen

Wilt u de kinderen laten oefenen met tellen en getallen, schrijf dan in elk vakje van de eierdoos een getal. Dit kan op de numerieke volgorde, maar ook willekeurig. Laat het kind nu in elk vakje het juiste aantal telmaterialen doen. Bijvoorbeeld: vijf schelpjes bij het getal 5.

Laat de kinderen nadenken

welke voorwerpen
wel of niet
in de doos mogen

Wilt u aandacht besteden aan optellen, geef de kinderen dan een setje dominostenen. Het kind moet de stippen van de steen bij elkaar optellen, hoeveel is het samen? U schrijft de mogelijke antwoorden in de vakjes van de eierdoos, en de kinderen doen de dominostenen in het juiste vakje.

Een spelletje om de getalbeelden op een dobbelsteen te oefenen: neem een eierdoos voor zes eieren en schrijf in elk vakje een cijfer van 1 tot en met 6. Laat het kind met een dobbelsteen gooien en het aantal stippen aflezen. Nu mag het een telvoorwerp (zie de suggesties met telmaterialen bij *Vijfstructuur*) in het vakje met het juiste getal doen. U kunt dit spelen als een spel: Gooi om de beurt en wie als eerste het doosje vol heeft, heeft gewonnen.

Splitsen

Ook het splitsen is op een leuke manier te oefenen met een eierdoos. Neem een aantal voorwerpen, bijvoorbeeld zeven knopen. Laat het kind tellen hoeveel het er zijn. Nu zegt u dat u een aantal knopen in de eierdoos zult stoppen. U laat niet zien hoeveel en u doet de doos weer dicht. Nu laat u zien hoeveel knopen u nog over heeft. De vraag is: hoeveel knopen zitten er in de doos? Het kind geeft het antwoord en mag

daarna tellen of het klopt. Dit kunnen kinderen ook in tweetallen spelen.

U kunt ook de eierdoos in twee kleuren verven: bijvoorbeeld links rood en rechts geel. Het kind mag nu een aantal voorwerpen in de doos doen, bijvoorbeeld zeven elleboogjes (macaroni). De deksel gaat erop en de doos wordt geschud. Als de doos weer opengaat, mag het kind tellen hoeveel er in het rode gedeelte liggen en hoeveel in het gele gedeelte. Dit kunt u laten noteren op een werkblad met een splitschema.

Tellen in sprongen van 2

Om het tellen in sprongen van 2 te oefenen, knipt u de deksels van twee dozen voor tien eieren af. Het kind mag de dozen voor zich op tafel zetten, met de korte kant naar zich toe. Zorg weer voor een bak met telmaterialen en het oefenen kan beginnen! Het kind pakt steeds met elke hand één voorwerp en doet deze in de bovenste twee vakjes. Daarbij zegt het 'twee'. Nu zijn de volgende twee vakjes aan de beurt, hierin komen ook twee voorwerpen. Het kind zegt 'vier'. Zo werkt het kind verder, tot het bij 20 is. Het werken met twee handen tegelijk is ook nog eens een goede motorische oefening!

De eierdoos is ook goed te gebruiken in de hogere groepen. Wat dacht u bijvoorbeeld van het werken met breuken (De eierdoos is voor $\frac{1}{5}$ gevuld, hoeveel eieren heb ik?). En ook voor het opsplitsen van getallen in tientallen en eenheden kunt u goed gebruikmaken van een eierdoos voor tien eieren. Het getal 22 staat dan voor twee dozen en twee losse eieren.

Wereldoriëntatie

Zaadjes

Gebruik een kartonnen eierdoos om zaadjes in te zaaien. Vul de eierdoos met aarde en stop in elk vakje één of meer zaadjes. Houd de aarde goed vochtig, maar zorg ervoor dat de eierdoos niet te vochtig of te droog is. Een eierdoos van

geperst karton neemt vocht op. Als u in elk vakje een prikkertje doet met een nummer erop, kunt u de kinderen laten opschrijven of tekenen wat ze zien. Ook kunnen er experimenten gehouden worden: Welk zaadje komt als eerste op? Of dek één vak af met een stukje karton, geef één vakje géén water, stop in één vakje een boon die in de diepvries gelegen heeft, enzovoort. Zien de kinderen een verschil?

Natuurwandeling

Gaat u met de kinderen op stap? Geef ze dan per groepje een eierdoos mee. Op de deksel plakt u een papier met plaatjes van voorwerpen, bijvoorbeeld een eikel, een blad, een takje, enzovoort. Het groepje moet deze voorwerpen tijdens de boswandeling verzamelen, in elk vakje komt één voorwerp. U kunt er ook voor kiezen de vakjes een kleur te geven. De opdracht is dan: zoek in het bos een voorwerp in elke kleur. De kinderen vullen de doos bijvoorbeeld met een rood besje, een bruine eikel en een geel blaadje.

Het werken met twee handen
is een goede
motorische oefening

Spelen

Bouwhoek

Voeg eierdozen toe aan de bouwhoek, zodat de kinderen ze kunnen gebruiken bij het bouwen. Ze kunnen de eierdozen stapelen tot een hoge toren. Daarbij zullen ze wel merken dat de eierdozen niet stabiel staan, hoe komt dat? Is er iets aan te doen? Laat de kinderen ook muren bouwen met eierdozen. Ze leggen de dozen steeds in verband, voor de stevigheid. Als u planken toevoegt, kunnen de kinderen huizen bouwen met de eierdozen.

Sensomotoriek

Leg eierdozen in een lege zand- of watertafel. De kinderen mogen de dozen in stukken scheuren, zo klein als ze kunnen. Dit is een mooie motorische activiteit! Als de tafel gevuld is met snippers, kunnen de kinderen deze gebruiken om er landschappen mee te maken. Zet een bak met dinosaurussen of wilde dieren bij de tafel, en de kinderen kunnen het leefgebied van deze dieren namaken.

Tot slot

U ziet het, er zijn heel veel mogelijkheden om te leren met eierdozen.

Als de dozen hun leerdoelen bewezen hebben, kunt u ze altijd nog gebruiken als verfbakje. En natuurlijk, u kunt er ook mee knutselen. Kijk voor knutselideeën op pinterest.com/projectb/eierdozen.